

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

502

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *groeïende uitgaven van bedrijven voor de lobby in Brussel* (ingezonden 23 september 2022).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 oktober 2022).

Vraag 1

Wat is uw oordeel over het rapport van lobbywaakhond Corporate Europe Observatory, waaruit blijkt dat de 50 bedrijven met het grootste lobbybudget in 2022 nu reeds 120 miljoen euro hebben uitgegeven om beleid te beïnvloeden?¹

Antwoord 1

Het rapport gaat met name in op de toename in 2022 van het totale lobbybudget van de 50 bedrijven met het hoogste lobbybudget in de EU ten opzichte van het lobbybudget in 2015. Het kabinet is van mening dat het individuele bedrijven vrij staat om te bepalen of en hoe zij invulling geven aan lobbyactiviteiten als onderdeel van de bedrijfsvoering. Het is voor het kabinet met name van belang dat interacties tussen EU-instellingen en lobbyisten plaatsvinden volgens de bestaande regels, zoals bijvoorbeeld gedragscodes en het verplichte transparantieregister.

Vraag 2

Erkent u dat dit een exorbitante stijging is ten opzichte van de uitgaven uit 2015 (van 90 naar 120 miljoen euro, een verhoging met een derde)?²

Antwoord 2

Het is niet aan het kabinet om hier een inhoudelijk oordeel over te vellen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat deze toename uitwijst dat de bedrijvenlobby effectief en lonend is?

¹ A ranking of lobbying activities: Who spends most? | Corporate Europe Observatory.

² Grote bedrijven spenderen steeds meer aan beïnvloeding Europees beleid – MO*.

Antwoord 3

De omvang van het lobbybudget als zodanig zegt niets over de effectiviteit van de lobbyactiviteiten. De inbreng van bedrijven bij de totstandkoming van nieuwe wetgeving en beleid is slechts een onderdeel van een traject met vele betrokkenen.

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat met name Big Tech (Apple, Google en Meta) het lobbybudget heeft opgekrikt?

Antwoord 4

Het staat individuele bedrijven vrij om te bepalen of en hoe zij invulling geven aan lobbyen als onderdeel van hun werkzaamheden. Het is voor het kabinet met name van belang dat interacties tussen EU-instellingen en lobbyisten plaatsvinden volgens de bestaande regels, zoals gedragscodes en het verplichte transparantieregister. Het naleven van deze regels zorgt dat de verschillende belangen transparant zijn en zorgvuldig worden gewogen bij de totstandkoming van nieuw beleid.³

Vraag 5

Erkent u dat de invloed van NGO's veel kleiner is dan het grootbedrijf (1867 tegenover 3266 lobbybijeenvakkomsten)? Wat onderneemt u om dit meer in balans te brengen, conform de motie-Van Dijk (35 663, nr. 19)?

Antwoord 5

Op basis van het aantal georganiseerde lobbybijeenvakkomsten kan niet geconcludeerd worden dat de invloed van het grootbedrijf groter zou zijn dan de invloed van NGO's. Het is voor het kabinet vooral van belang dat interacties tussen lobbyisten en EU-instellingen plaatsvinden volgens de bestaande regels, zoals het verplichte transparantieregister en gedragscodes. In de motie van Dijk (35 663, nr. 19) wordt verwezen naar de gesprekken die de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU voert. In april jl. publiceerde de Permanente Vertegenwoordiging een gesprekkenlijst over de periode 2020–2021 naar aanleiding van een WOB-verzoek.⁴ Verreweg de meeste gesprekken van de Permanente Vertegenwoordiging zijn met de EU-instellingen of met vertegenwoordigers van andere lidstaten. Daarnaast staat de Permanente Vertegenwoordiging ook open voor contacten met andere belanghebbenden wanneer zij daartoe het initiatief nemen, zoals maatschappelijke organisaties, vakorganisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.

Het kabinet acht het noodzakelijk dat de Nederlandse diplomaten in Brussel met verschillende stakeholders spreken om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van belangen die relevant zijn voor besluitvorming. Dit is nadrukkelijk onderdeel van het takenpakket van de Permanente Vertegenwoordiging. Nederlandse diplomaten zijn daarbij goed in staat om de positie en achtergronden van de verschillende stakeholders op waarde te schatten en daarmee rekening te houden.

Vraag 6

Hoe maakt u de lobby van het grootbedrijf transparanter en wat doet u om hun invloed binnen de perken te houden?

Antwoord 6

Zoals bekend wordt door Nederland een actieve agenda gevoerd om het transparantiebeleid van de EU te moderniseren en de EU besluitvormingsprocedure inzichtelijker en toegankelijker te maken. Zo heeft het kabinet in het onderhandelingstraject rondom het verplichte transparantieregister ingezet op het transparanter maken van de interacties tussen belangenvertegenwoordigers en de Europese instellingen. Mede dankzij het verplichte transparantieregister zijn er meer data beschikbaar over en inzage in deze interacties. Dit

³ Zie hiervoor het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister (2021) ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q0611\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021Q0611(01)&from=EN))

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2022/04/06/besluit-op-wob-verzoek-over-gevoerde-gesprekken-pv-nederland-bij-eu>

maakt onderzoek naar de interacties mogelijk, zoals ook dit onderzoek van Corporate Europe Observatory.